

János evangéliuma

Lekció: Ézs 42, 1-13
Textus: Jn 9

Gazdagrét
2005.okt. 2.

Lelki vakság, lelki látás

Kedves Testvérek, két hete beszéltünk ennek a történetnek az első részéről, arról, hogy Jézus megnyitja a vakon született ember szemét. A mai ígehirdetésben pedig arról szeretnék szólni, hogy milyen reakciókat váltott ez ki a körülötte lévőkhöz. Jézus meggyógyított egy születése óta vak embert. Ezzel azt bizonyította, hogy nem igaz a farizeusok és a tanítványok gondolkodásmódja, miszerint ha valaki vakon született, akkor neki vagy a szüleinek bűnösnek kellett lennie. De itt nincs vége a történetnek. A hit és hitetlenség hatalmas küzdelme zajlik a szemeink előtt. Egyesek lelki értelemben vett vaksága nyilvánvalóvá lesz, míg a gyógyult ember a történet végére lelki értelemben is látást nyer. Ebből a történetből kiderül, hogy van valami, ami veszélyesebb, pusztítóbb, makacsabb, mint a betegség, amiből a vak meggyógyult. Ez a lelki vakság. Az is kiderül, hogy milyen ára van annak, hogy valaki egyszer csak meglátja Jézust, lelkileg is megnyílnak a szemei, és felismeri, hogy kivel áll szemben. Minden alkalommal – ma is -, amikor Jézus megjelenik közöttünk, ugyanez a harc folyik. Minden alkalommal a hitnek és hitetlenségnek, látásnak és vakságnak, világosságnak és sötétségnek a küzdelme folyik. Ezért ez a történet nemcsak a múltban, hanem most is, itt is zajlik, amikor Krisztus megszólal közöttünk. Ennek a történetnek az a tétje mindannyiunk számára, hogy látunk vagy nem látunk. Hogy vakok vagyunk, vagy megnyílnak a szemeink. Hogy megkeményedünk, vagy pedig leborulunk Őelőtte.

Nézzük meg először a lelki vakság mibenlétét!

A lelki vakság – e történet alapján – félelmetes állapot. (Tegyük egy kitérőt most az előbb énekelt ének nyomán, amely személyesen és szeretettel beszél Jézusról. Az a vágyam, hogy a Szentlélek megadja nekünk, hogy így halljuk meg Jézus szavát. A másik vágyam, hogy senki ne legyen úgy a történet végére érve, ahogy a farizeusok gondolják magukról: „Én látok, én az igazságban vagyok.” Isten adja meg, és legyen könyörületes, hogy mindez megtörténjék itt.) Mit tesznek ezek a vezetők, amikor látják, hogy Jézus megnyitja a vakon született ember szemét? Számukra ez egy probléma lesz. Ők nem megállnak, hogy dicsérjék és magasztalják Istent, hogy ilyen még nem történt, felfogni sem tudjuk ezt a változást. Nem! Az ember és a gyógyulása nem fontos számukra. Ez egy probléma: ha ez így van, egy ember élete ennyire megváltozott, akkor mit kezdjünk most Jézussal. Ha ez kitudódik, akkor mindenki méginkább követni fogja, pedig ők már rég eldöntötték, hogy Jézust le kell állítani, meg kell ölni, el kell veszíteni. A lehető legrosszabbkor történik ez. Ezek az emberek az mondják, bárcsak meg se történt volna a gyógyulás, lenne még mindig vak, akkor nem kéne szembenéznünk ezzel a problémával. Ez az alaphelyzet: amikor valakinek az élete megváltozik körülöttünk, amikor Isten ereje nyilvánvalóvá lesz, akkor az ember annyit mond, bárcsak meg se történt volna.

Hogyan megy végbe ez a folyamat, amelyben ezek az emberek ellenállnak és szembeszállnak Jézussal?

Hozzájuk vezetik a meggyógyult embert, és megkérdezik, *hogyan jött meg a látása*. Ő elmondja, ami történt: „Jézus sarat tett a szemeimre, aztán megmosakodtam, és most látok.” Ez mindjárt egy súlyos dilemmát okoz. Az egyik részük azt mondja, hogy *nem Istentől való Jézus, mert nem tartja meg a szombatot*. Mert Jézus tette a szombat-törvény farizeusi magyarázatának ellentmond. Mások azt mondják: „*Hogyan tehetne bűnös ember ilyen jeleket?* Ha nem Istentől van, akkor nem tudná ezt megtenni.” És meghasonlás támad köztük. Ezért újra megkérdezik az embert, folyik tovább a kivizsgálás. „Te mit gondolsz Jézusról?” „*Próféta, az Isten embere.*” De ez nem tetszik

nekik, nem szívesen hallják, ez veszélyes számukra. Hiszen az egész kivizsgálás célja az, hogy úgy csináljanak, mintha nem történt volna semmi. Arra gondolnak, talán hazudik ez az ember, talán nem is volt vak. Hívjuk ide a szüleit! „*A ti fiatok ez, akiről azt állítjátok, hogy vakon született? Akkor hogyan lehetséges, hogy most lát?*” Ezt sokféleképpen lehet kérdezni. Ők ezt úgy kérdezték, hogy olyan félelembe csomagolták be a szülőket, (hiszen János hozzáteszi, hogy tudták: ha valaki Messiásnak vallja Jézust, azt kiközösítik), hogy nem nagyon lehetett erre mit mondani. Minden erőszakot bevetnek annak érdekében, hogy azt mondják, itt nem történt semmi. A szülők szigorúan a tényekre hivatkozva csak annyit mondanak: „A mi fiunk, vak volt, és lát, de hogy hogyan, nem tudjuk. Semmit nem tudunk.” Félnek és rettegnek. Másodszor is hívják tehát az embert. Eskü terhe alatt kényszerítik szólásra. „*Dicsőítsd az Istent: mi tudjuk, hogy ez az ember bűnös.*” Mi már előre eldöntöttük ezt magunkban, és ezt már semmi sem változtatja meg. Akkor csak annyit mond: „*Hogy bűnös-e nem tudom. Egyet tudok: bár vak voltam, most látok.*” Újra és újra a tényeket hallják, és ők újra és újra megkérdézik: „De hogyan tette?” Akkor az felbátorodik, és leleplezi kicsinyes nyomorúságukat. „*Megmondtam már nektek, de nem hallgattatok rám. Miért akarjátok ismét hallani? Talán ti is a tanítványai akartok lenni?*” Erre aztán szitkozódással, dühvel válaszolnak: „*Te mindenestül bűnben születél, és te tanítasz minket?*” Vegyük észre: eddig azt akarták bebizonyítani, hogy nem volt vak. A végén pedig azt mondják: „*Te mindenestül bűnben születél* - ami a saját teológiájuk szerint azt jelenti: te vakon születél -, te akarsz minket tanítani?”

Látjuk, milyen az az ember, aki elvakul, aki bezárja a szívét, aki nem akarja meghallani, meglátni és megérteni Jézust? Hogyan lehetnek emberek ilyen kemények? Amikor nyilvánvaló, hogy mi történt, és mégis ilyen keményen ellenállnak. Ők előre elhatározták már magukban, hogy nem fogják elfogadni Jézust. Sem a tények, sem az emberek tanúsága ezeket már nem győzheti meg. Ők eldöntötték, hogy Jézus bűnös, hamis csalo, hogy félrevezeti a népet, és ezen semmi sem változtathat. Ezeket az embereket már semmi új nem érheti. Inkább letagadják a valóságot, és kiközösítik, kizárják a világból azt, aki az újat hozza eléjük, aki élő bizonyítéka Jézus jelenlétének.

Miért nem változnak? A félelmük áll emögött. A meggyógyult vak Jézussal, és az ő hatalmával szembesíti őket. Ha valaki Jézus hatalmával találkozik, az változást hoz. De az ember nem akar megváltozni, inkább elnyomja a szavát, elnyomja a bizonyágtevéket. Tiltakozással, tagadással, majd erőszakkal válaszolnak neki. Közben azt látjuk, hogy mennek a sötétségben. Megerősödnek abban, hogy nem látják, nem ismerik Jézust, elutasítják, és közben egyre jobban elhiszik Jézus bűnösségét.

A tét ez.

Amikor Jézus megjelenik, és megszólít bennünket, hogyan állunk akkor hozzá? Előre eldöntjük, hogy nem érhet el minket. Szlogenek vannak bennünk, amelyek ezt megerősítik és bebetonozzák az életünkbe. „Az egyház és a papok hazugok, és félrevezetnek.” „A Biblia csak egy kitalált mese, meg nem történt dolgokkal teli.” „Mennyi gonoszság történt a kereszténység nevében.” Amikor valaki mellénk áll, hogy: én vak voltam, és most látok, az én életem megváltozott, akkor azt mondjuk: ez túlzás, ez fanatizmus. Bezárjuk magunkat, mondván, hogy mi tudjuk az igazságot. Emögött is ott van a félelem - mint a farizeusok életében – a változástól. Mert amikor Jézus megjelenik, beköltözik valakinek az életébe, amikor Jézus valóságossá lesz előttünk, akkor hiába gondoljuk, hogy az életünk kis épülete ugyanaz marad, csak majd Jézus is beköltözik, és segítget nekünk, jelen lesz az életünkben. Hanem arról van szó, hogy vagy Jézus a kezdet, az alap, és őrá épül fel minden, vagy pedig nincsen helye az életünkben. Szeretném, ha ezt nagyon átgondolnánk, és nagyon megértenénk. Jézus vagy az egész életnek az alapja, a kezdete, a vége, a meghatározója, vagy nincs helye az életünkben. Ez okoz nekünk fenyegetettséget, hogy átalakít mindent, hogy egy egész új gondolkodásmódra, új életre hív. Más irányba irányítja az életünket, mint amerre eddig ment. Eddig megtúrtunk dolgokat, és megbékéltünk dolgokkal az életünkben, mert azt mondtuk, hogy rendben van, ez még belefér. Eddig Jézusnak és Istennek az volt a szerepe, hogy ha baj van, segítségül hívjuk, hogyha szükség van rá, akkor odafordulunk

hozzá. De amiről itt szó van, és amiért igazi nagy a tét az az, hogy: ahol Jézus megjelenik, ott minden mássá lesz. A farizeusok, a vezetők életében, ahogy ők magyarázzák a törvényt, amilyen az ő befolyásuk és pozíciójuk a nép körében. Amire ők felépítették az egész életüket, egész gondolkodásmódjukat, ahogy az egész társadalmuk működik. Ha Jézus ebbe belép, minden felfordul. Ez az, amiért előre eldöntik, hogy: nem. Mert nem akarnak változni, mert nem engedik, hogy az életüket felfordítsa Jézus. Ezért minden ponton, amikor bizonyítékkal találják magukat szemben, azt mondják, hogy: nem, mi tudjuk az igazságot.

És nézzétek, hogy mi a vége annak, amikor valaki Jézus szavára, hívására, bizonyítékaira, jeleire újra és újra nemet mond. A végén azt mondja nekik Jézus: *„Ha vakok volnátok, nem lenne bűnötök. Mivel azonban azt mondjátok, látunk, megmarad a bűnötök.”* Aki azt mondja, hogy ő lát, aki azt mondja, hogy én tudom az igazságot, aki egész bizonyosan az igazság birtokában érzi magát, és nem látja, nem hallja Jézust, az Jézus szerint a *sötétségben van*, a lelki vakságban van, menthetlen, mert megmarad a bűne. Amikor valaki azt mondja, hogy: én vak vagyok, nem látok, keresek, bennem ott van még a nyitottság arra, hogy felismerjem Jézust, és hogy mire hív engem. Aki azt mondja, hogy vak - az pedig látni fog. Erről szól a történet második része.

Az első lehetne a mi számunkra egy nagyon kemény üzenet, Isten ítélete. Legyen is az, vegye magára, akinek magára kell venni a mai napon. Aki a szívét megkeményítve újra és újra azt mondja: ki ez a Jézus? Én tudom az igazságot nélküle is. De a történet másik fele éppen arról beszél, hogy hogyan nyílik meg a szemünk, hogyan látjuk meg Őt, hogyan történik ez ennek a vak embernek az életében. Miközben az egyik csoport távolodik Jézustól és megkeményedik, addig a másik ember hogyan közeledik és nyílik meg előtte.

Isten adja nekünk, hogy ne legyen közöttünk senki, aki azokhoz tartozik, akik távolodnak tőle és megkeményednek, hanem legyünk azok, akik a vak emberrel végigélve ami itt történik, megnyílnak Őelőtte, és beragyog szívükbe a világosság.

Nézzük meg, hogy mi történik övele a kivizsgálás alatt. Ez a vakon született ember egy lenézett, mellőzött, félretett ember lehetett a gyógyulása előtt. Valahol ott ült, koldult, és különösebben nagy befolyása nem volt. Teher volt a családjának, szüleinek. Erről szólt az élete. A meglepő az, hogy mintha ez nem változott volna meg. Ez az ember továbbra is végig megalázott helyzetben van. Először a szomszédok vitatkoznak felette: „Ő az, nem ő az?” Ott vitatkoznak a feje felett, amíg ő el nem mondja, hogy mi történt. Milyen érzés ez? A farizeusoknak – ezt már nem kell magyarázni – csak egy probléma, inkább egy teher. Háromszor rángatják oda, hogy mondja el, mi történt. Micsoda megalázás ez, amikor a hatalmasok erejüket bevetve teszik ezt vele.

Aztán a saját szülei, akik félnek és rettegnek attól, hogy kiközösítik őket a zsinagógából. A saját szülei nem állnak mellé. Annyit elmondanak, hogy: igen, ez a mi fiunk, lát, de hogy hogy történt, azt tőle kérdezzétek meg.

Vegyük észre: ez az ember teljesen egyedül marad. Ettől az embertől – hiába nyerte vissza a látását – mindenki elmenekül.

Jézus pedig nincs a láthatáron. Nem kötelező színt vallania Jézus mellett, és mégis megteszi. Mégis úgy dönt, hogy azt mondja nekik: Istentől kell, hogy legyen, aki meggyógyított. Ezért kizárják őt a zsinagógából. Ami azt jelenti, hogy elszakad a hit közösségétől, a vallásos közösségtől, vallásilag kirekesztett lett. Együttjár ez a társadalmi kirekesztettséggel, megvetéssel. Elszakítják őt zsidó identitásától, zsidó gyökereitől. Úgy tűnik, hogy a szüleitől is. Ez az ember egyre nehezebb helyzetbe kerül a hit útján Jézus miatt. Nemcsak Jézus kegyelmében részesül, hogy meggyógyul, hanem Jézus sorsában is osztozik, hogy ellene fordulnak. Pedig semmi mást nem tett, mint mások előtt elismerte, és megvallotta, amit Jézus övele tett. Minden lépésnél vállalta azt, aki meggyógyította. Egyre fenyegetőbb lett a helyzet. Közben megnyílnak a lelki szemei.

Gyökössy Endre fogalmazta így: „Sokszor ki kell esnünk valahonnan, hogy Jézus karjaiba hulljunk.” Nagyon hálás vagyok Istennek azért, hogy az elmúlt évben gyülekezetünkben emberek – kiesve a biztonságos életből, és az egész életből - hullanak Jézus karjaiba. Hogy az elmúlt évben sokan látták meg Jézust úgy, hogy kiestek valahonnan. Nem mondjuk azt, hogy nahát, ezért kellett kiesni, mert a rosszat, fájdalmasat soha nem akarjuk igazolni azzal, hogy utána mi következett. De Istent dicsőítjük azért, hogy a legkülönbözőbb módon éljük ezt át. Valakit elveszítve estünk ki – és hullottunk Jézus karjaiba. Házasságunk megromolva szakadt szét - – és hullunk Jézus karjaiba. Folyamatosan történik ez közöttünk, a Szentlélek munkája által. Sokszor ki kell esnünk valahonnan, hogy Jézus karjaiba hulljunk.

Nézzétek meg, hogy ez történik ezzel az emberrel. Ahogy egyre inkább elutasítják, egyre inkább a perifériára kerül, úgy mondja ki, hogy kicsoda Jézus. A történet elején még csak azt mondja, hogy: egy ember, aki meggyógyított. A történet közepén azt mondja, hogy: egy próféta, Isten embere. A történet végén azt mondja: Istentől van Ő, Isten fia – és kiközösítik. Amikor az ember kiesik onnan, ahol az élet egész, ahol az élet működik, ahol elmegy az élet Jézus nélkül is, akkor megjelenik Jézus. A történet végén megjelenik Jézus: a gyógyító, az életadó. Valahogy megkeresi azt, aki kihullott, akit kiközösítettek. Megkeresi azt, aki azért van egyedül, mert Jézusért fenyegették. Jézus megáll előtte, megszólítja a megalázott, elutasított, félretett embert: „Hiszel-e az Emberfiában?” *Ki az Uram, hogy higgyek benne? Látod őt és veled beszél. Hiszek, Uram. És leborulva imádta Őt.* Ez az a látás, a világosság, ami az élet. Amikor az ember egyszerően tudja, hogy találkozott Jézussal. Amikor leborul előtte, amikor imádja Őt. Amikor azt mondja, hogy tiéd vagyok Uram, és Te az enyém vagy. Amikor azt mondja, eddig nem láttalak, eddig vak voltam, de most végre látlak, és gyönyörködöm benned, mert felragyogott az életemben.

Ne féljünk hát beszélni róla, vállalni Jézust. Ne féljünk vállalni Jézust a munkahelyünkön, bárhol, ahol szóba kerül. Mert érezzük, hogy ezért kiközösítenek, emberek máshogy fognak ránk gondolni, máshogy fognak velünk foglalkozni. Mégis azt látjuk, hogy ahogy kiszorulunk, úgy kerülünk Őhöz is egyre közelebb. Soha ne gondoljuk, hogy Jézus középen van. Az erősek, a hatalmasok, a befolyásosok, a gazdagok, az egészségesek között. Úgy tűnik, hogy Jézus mindig a periférián van, a kiszorultak, a gyengék, a megtörték, az elerőtlenedettek, a fájdalommal küzdők között. Amíg minden erőnk arról szól, hogy középen akarunk lenni, erősek és egészségesek, addig nem vesszük észre, hogy a széleken találkozhatnánk Jézussal. Ha látod Őt, dicséred Őt, ha nem látod Őt, kiálts hozzá! Kiálts addig, amíg meg nem nyitja a szemeidet. Mondjad azt: Uram, vak vagyok, de látni akarok. Vak vagyok, de nem nyugszom, amíg meg nem nyitod az én szemeimet. Jöjj Szentlélek Úristen, szállj le rám. Ámen.

Hangfelvételtől lejegyezte Fehérvári Nóra